

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

Developing a Guideline for Participation on Academic Administrative of Basic Educational Committee Members in Secondary Schools under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization

รัตนาภรณ์ อนิวัตวงศ์¹, จตุพร เพ็งชัย², ยูพาสรี ไพวรรณ³

Rattanaporn Aniwatwongsa¹, Jatuporn Pengchai², Yupasri Praiwan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและและสภาพที่พึงประสงค์ แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา (2) สร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มแรก คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คนจำนวน 120 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มที่สอง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและจัดเรียงลำดับความคาดหวังโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI Modified)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียน

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assoc. Prof., Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Asst. Prof., Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Mahasarakham University

การสอน จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านการพัฒนา/ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และ 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 21 ข้อ

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วม, การจัดการศึกษาด้านวิชาการ, สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research was (1) to determine the current state and the desired state of Guideline for Participation on academic administrative of Basic Educational Committee Members in secondary schools under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization and (2) to develop a Guideline for Participation on academic administrative of Basic Educational Committee Members in secondary schools under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization. The research samples selected using Purposive Sampling method were divided into two groups. The first group was totally 120 people from 8 schools of Group 6 Secondary School under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization. (15 members from each school) The second group included 3 Best Practice Basic Educational Committee Members from 3 schools (one from each school) and 5 experts. The instruments used in this study were Questionnaire and Interview Schedule. The statistic used for data analysis included the mean and standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI Modified) was used to arrange the expectations.

The results found that ; 1. In general, the current state of Guideline for Participation on academic administrative in secondary schools under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization was at high level and its desired state was at highest level. 2. There are 3 aspects of the operational guideline on academic administrative for Basic Educational Committee Members in secondary schools under Nakhonratchasima Provincial Administrative Organization including (1) curriculum development consisting of 15 items (2) learning sources support/development consisting of 12 items and (3) learning process development consisting of 21 items.

Keywords: Developing a Guideline for Participation, Participation on Academic, Committee Members in Secondary Schools

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาที่มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและ

มีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ดังกล่าวมาไว้ในมาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 29 โดยสรุปใจความว่า “การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งทำวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน” หมายความว่าทุกภาคส่วนของสังคมจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการศึกษาอันทำให้เห็นได้ว่าชุมชนเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ต้องเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550: 5-7)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชนในขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารและคณะครูโดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันจึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษาแต่สภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีตถึงปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองส่วนมากได้รับการร้องขอจาก

สถานศึกษามากกว่าได้รับการคัดสรรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ขาดทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกันส่วนมากยังคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเพียงที่ปรึกษาหรือผู้ปฏิบัติตามการร้องขอจากสถานศึกษาและมีภาระงานมากไม่มีเวลาร่วมประชุมทำให้ขาดความพร้อมเพรียงและมีปัญหาอีกมาก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 21-22) สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัยทิพย์ จันตะวงษ์ (2555: 89-92) ศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านมีปัญหามากที่สุดคือวิชาการ ข้อเสนอแนะคือ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมควรใช้รูปแบบการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการประชุม จัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมประชาสัมพันธ์งานโรงเรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ และให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดระเบียบวาระการประชุม และงานวิจัย วาสนา ยาวิชัย (2553: 100) ศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบางปะคำพิทยาสรรค์ พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับเพียงการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและได้ลงมือปฏิบัติแล้วแต่ยังไม่เห็นผลชัดเจน ด้านความต้องการพบว่าต้องการรวมทั้ง 4 ด้าน ด้านปัญหาการมีส่วนร่วมคือ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม ไม่เห็นความสำคัญ ส่วนบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ เป็นคนอยู่นอกพื้นที่ ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ต้องการรูปแบบร่วมคิดร่วมทำ และงานวิจัยกัมพล กมลวิสัย (2554: 91) ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ระบุปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมคือ ไม่ค่อยมีเวลาประชุมในวันเวลาราชการ ขาด

ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควรอาจมีสาเหตุมาจากระเบียบและแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ชัดเจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอาจมีข้อจำกัดเรื่องความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษาไม่มีเวลาให้เพราะมีหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมากและไม่เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและจากการประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมแผนงาน/โครงการไม่ชัดเจนขาดแนวทางการปฏิบัติขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่องคณะกรรมการไม่ทราบปัญหาแท้จริงสถานศึกษาไม่ทำรายงานผลการศึกษาให้คณะกรรมการทราบขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายสถานศึกษายังไม่รู้หน้าที่ดีพอขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษารองลงมาเกิดจากผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญแก่กรรมการสถานศึกษาและการคัดเลือกคนเป็นกรรมการสถานศึกษายังไม่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษามีการประชุมกรรมการเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่น้อยครั้งมาก

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสายผู้สอน สนใจที่จะมีวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เต็มศักยภาพเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างเต็มที่ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดขอบเขตแนวคิดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 13-16) บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 และการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 40 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำกับกิจการของสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 13-16)

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.2.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา รวม 120 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มที่ 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 120 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.3 ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน (Best Practice)

จำนวน 3 โรงเรียนๆ ละ 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

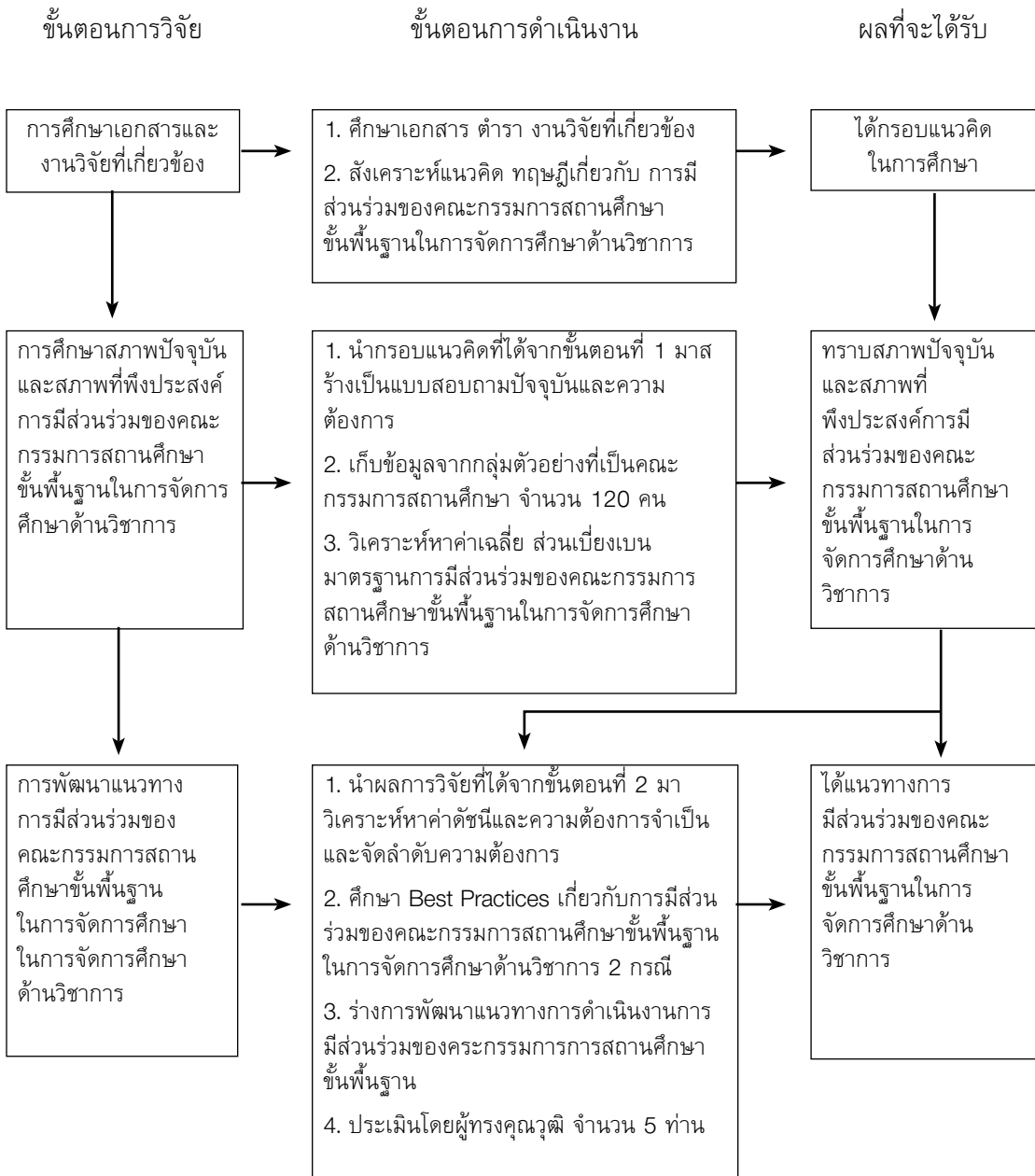
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาทางแนวการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ขั้นตอนวิจัยขั้นตอนดำเนินการ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2. แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ 2) ด้านการพัฒนา/ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จำนวน 12 ข้อ และ 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 21 ข้อ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าด้านความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเป็นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.42$) ส่วนความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเป็นโดยภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการจึงส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกล้าแสดงความคิดเห็นและมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของศึกษาด้านวิชาการตามมาตรา 38 ซึ่งมีสาระสำคัญให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้การจัดระบบประกันคุณภาพและอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพร พันธะไชย (2556: 107) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่าโรงเรียนควรมีข้อมูลแหล่งเรียนรู้ จัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อเผยแพร่แก่ครู และสถานศึกษาอื่น และชุมชนควรสรรหาคนที่มีความพร้อม คนที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และมีการวางแผนป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัยทิพย์ จันตะวงษ์ (2555: 100) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมพร มณีกุล (2553: 96) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและ

ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอผาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม คือสถานศึกษาควรชี้แจงบทบาทที่ชัดเจนให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้ทราบและเสริมสร้างศักยภาพความพร้อมโดยการจัดสรรงบประมาณ ค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ เพื่อเป็นการเสริมแรง ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับงานของโรงเรียน และควรจัดกิจกรรมเสริมความสามัคคี

2. ผลการจัดจัดลำดับต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอนคือการให้ข้อมูลความรู้ด้านวิชาการด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการจัดทหวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติ การรัมย์ (2555: 93-94) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านจิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมใช้แนวทางการอบรมให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านเครื่องกระจายเสียง สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น ให้ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยสอน หรือรูปแบบโครงการประสานความร่วมมือ และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ผลงาน (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิค การวัดผลที่หลากหลาย (3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ คือสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ให้

ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทราบสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sanders (1993: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความต้องการความร่วมมือและการเพิ่มการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนผลการศึกษาพบว่าชุมชนหากได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนก็จะเกิดแรงสนับสนุนเกิดความร่วมมือและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อโรงเรียนโดยเฉพาะผู้ปกครองของนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรอันดับต้น ๆ ที่พร้อมจะอุทิศทั้งแรงกายและแรงใจให้กับโรงเรียนเพื่อให้บุตรหลานของตนได้รับสิ่งที่ดี ๆ ขวัญและกำลังใจของนักเรียนที่ดีก็จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วยจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้รวมถึงจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องดังผลการวิจัยที่จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานอกจากนี้โรงเรียนยังจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเพื่อสรุปผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนแต่ประเด็นที่น่าสนใจคือการจัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและจัดระบบบริหารและสารสนเทศซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการสะท้อนภาพผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนและกำลังเป็นปัญหาสำคัญในระบบการศึกษาในปัจจุบันกลับเป็นประเด็นที่ให้ความสำคัญในระดับท้าย ๆ ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยเน้นให้ทุกด้านมีความสำคัญเท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษาการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกำหนด

ทิศทางและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของสถานศึกษา ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาทุกด้านให้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน สถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยต้องจัดให้มีและถือว่าการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมและชัดเจนมากขึ้นสิ่งที่ควรพัฒนามากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้

3.1 ด้านการการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีแนวทางการพัฒนาคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและตามความต้องการผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่นและสังคม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันให้ข้อมูลความรู้ด้านวิชาการด้านการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาและรับการประชุมจากภายนอก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรและหลักเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกัน กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ สนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะครูในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนในพื้นที่โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและเรียบเรียงก่อนนำไปใช้จริง ครูได้รับการนิเทศและ คำแนะนำการใช้หลักสูตรจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนมา มีพร้อม (2554: 95) ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาดพัฒนา อำเภอบุพผิมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จากกลุ่ม

ตัวอย่างคือกลุ่มผู้ร่วมค้นคว้า 5 คนและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 19 คน โดยใช้กลยุทธ์ 2 วงรอบ คือวงรอบที่ 1 และ 2 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการสนทนากลุ่ม พบว่าเมื่อผ่านใช้กลยุทธ์ทั้งสองแล้วกลุ่มผู้เข้าร่วมพัฒนาความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ที่สามารถร่วมวางแผนการดำเนินงานและเป็นกรรมการร่วมปฏิบัติงานได้จริงที่โรงเรียน ให้ความสนใจความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการประสานงานเป็นอย่างดี จึงควรส่งเสริมสนับสนุน นำกลยุทธ์ดังกล่าวใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

3.2 ด้านการพัฒนา/ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันกำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ ภายในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดทำ แผน/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบชัดเจน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันวางแผนสำรวจ แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและชุมชนอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครู ชี้แจงและจัดการประชุมเพื่อทราบถึงความมุ่งหมายและความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูประชาสัมพันธ์การใช้แหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกัน

ตรวจสอบติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างชัดเจน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้อย่างหลากหลาย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันสรุปผลและปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการการศึกษาในเขตพื้นที่ โดยตรงและมาตรา 40 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษานั้นคือกำกับการดำเนินกิจการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบคำสั่งและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ เกียรติสุรนนท์ (2554: 87) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องเหมาะสม ปฏิบัติได้ และสถานศึกษาได้รับประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย คณะอนุกรรมการจากองค์กรเอกชนเข้าร่วมบริหารจัดการใน 6 ฝ่ายคือ วิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป ระดมทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดของสถานศึกษา โดยร่วมกันกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายด้วย

3.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้กับนักเรียนและสถานศึกษา ครู มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่นให้อัปเดตการเรียนรู้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน 3.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษาร่วมจัดครูเข้าชั้นเรียนและมอบหมายงาน ตามความรู้ ความสามารถ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายให้กับนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนของครูให้สอดคล้องกับหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมจัดทำเอกสารหลักฐานการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนิเทศกระบวนการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิค การวัดผล ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเป็นผู้มีบทบาทในการจัดให้มีการวัดผลประเมินผล ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันรับทราบผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลประเมินผล ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันรับทราบผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนตามระเบียบการวัดผลประเมินผล ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมรับรู้/รับทราบตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการรายงานผลการเรียนรู้ให้ ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน/ปีการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตชะ พวงงาม (2554: 90-91) ศึกษาพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้เสีย ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีส่วนเข้าร่วมจัดการศึกษา 3 ลักษณะ คือ 1) การจัดการศึกษาด้วยตนเอง 2) การร่วมจัดการศึกษาและ 3) การสนับสนุนการจัดการศึกษา 2. ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา คือ 1) งบประมาณไม่เอื้ออำนวย ระบบงานสารสนเทศยังไม่ชัดเจน ขาดข้อมูลทางการศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษา 3. แนวทางแก้ไข คือต้องแก้ไข

ระเบียบ สร้างความเข้าใจและชี้เหตุความจำเป็น
ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดการศึกษา
4. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการมีส่วนร่วมจัดการ
ศึกษาอยู่ในระดับมาก 5. รูปแบบในการพัฒนาการ
มีส่วนร่วมพบว่า ให้ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม ความ
จำเป็น หลักภารกิจและกฎหมาย หลักการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ
เกื้อหทัย กาชัย (2556: 71) ศึกษา การมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาด
กลางในพื้นที่พิเศษ อำเภอแม่สรวย สังกัดเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จากกลุ่ม
ตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษา จาก 3 โรงเรียน
ละ 15 คน รวม 45 คน พบว่าสภาพการมี
ส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี
ส่วนร่วมระดับมากใน 2 งานคือ งบประมาณ และ
บริหารงานทั่วไป สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมคือขาด
ความรู้ ขาดความเข้าใจไม่กล้าแสดงออก ในเรื่อง
ข้อเสนอแนะ ควรใช้รูปแบบการจัดอบรมในการ
พัฒนาความรู้ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาเน้น
การร่วมคิดร่วมทำระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการ
และกลุ่มเครือข่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำผลการศึกษาไป
วางแผนและกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน
และพัฒนารูปแบบวิธีการที่เน้นการส่งเสริมการ
มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 สถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานเพื่อให้คณะกรรมการได้รับทราบและเข้าใจ
ในหน้าที่ของตนเองเพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารงานของสถานศึกษาให้มากกว่านี้

1.3 ควรจัดอบรมประชุมสัมมนาคณะ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกปีการศึกษา
และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
และสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคณะ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม
ในการบริหารและจัดการศึกษาในแต่ละด้านดัง
ต่อไปนี้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ของนักเรียนมีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบใน
การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านวิชาการมีส่วน
ร่วมในการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมิน
ผลการจัดการเรียนการสอนของครูมีส่วนร่วมใน
การประชุมวางแผนบริหารจัดการด้านวิชาการมี
ส่วนร่วมในการพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือ
คณะอนุกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการ
สถานศึกษาตามความจำเป็นและเหมาะสมมีส่วน
ร่วมในการแต่งตั้งอนุกรรมการจัดทำนโยบายและ
แผนพัฒนาของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา
เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่
บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามทุก
ขั้นตอนในการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้า ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาความต้องการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านอื่นๆ เช่นปัจจัยเกี่ยวกับครูปัจจัยเกี่ยวกับ
ผลงานของโรงเรียนและปัจจัยกับคุณลักษณะของ
กรรมการสถานศึกษาเอง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา. กัมพล กมลวิสัย. (2554). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- เกื้อทัฬหี กาชัย. (2556). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานานาชาติในพื้นที่พิเศษ อำเภอแม่สรวย สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- เฉลิมพร มณีกุล. (2553). สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและศึกษาแนวทางการพัฒนาการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่.
- เดชา พวงงาม. (2554). พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- วัฒนา มีพร้อม. (2554). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านตลาด พัฒนา อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วาสนา ยาวิชัย. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบางปะผ้า พัทธยาสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศรวิรรณ เกียรติสุรนนท์. (2554). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับธุรกิจและเศรษฐกิจ) ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค.2554) หน้า 225-235.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). คู่มือการสรรหาคัดเลือกคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนาสำนักงานพระพุทธรศาสนาแห่งชาติ.
- อุทัยทิพย์ จันตะวงษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียนตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- Sanders, Guanyu Greg. (1993). *Relationships among External Environment, School System Variables, and Student Achievement*. New York: University of Victories (Canada).